

XIII

necessariū fuit ad erigendam spem nostram
mentesq; mortaliū cōditione ipius mortali-
tatis abieccas ab immortalitatis despatione li-
berādas: q̄d ut demonstraret nob̄ q̄ti nos pē-
deret deus: q̄tūq; diligenter? Quid nō h̄ rei
tanto isto iudicio manifestius atq; p̄clarī? q̄d
ut dei filius īmutabiliter bonus: ī se manēs
qd erat: t a nob̄ t p̄ nob̄ accipiens qd nō erat
preter sue nature detrimentū n̄m dignatus
est mire p̄sortiū p̄us sine villo malo suo merito
mala nostra p̄ferret: ac si iam credētib⁹ q̄tū
nos diligat deus: t qd despabam⁹ iam spāti-
bus dona in nos sua sine vllis bonis meritis
nostris: īmo p̄cedentibus t malis meritis no-
stris in debita largitate p̄ferret: qz t ea q̄ dicū
tur merita n̄fa dona sunt ciuius.

Cal. 5. Tunc enim fides p̄ dilectionē opetur: caritas dei diffusa est ī cor-

*Kom. 5. dibus nostris p̄ sp̄mctm q̄ dat⁹ est nob̄. Tūc est aut̄ datus qn̄ est iesus resurrectione clari-
ficat⁹. Tūc enim eū se missurū esse pmisit t mi-
sit: qz tūc sicur de illo scriptū est t ante p̄dictū*

Job. 16. Ep̄. 4. Ascēdit in altū: captiuavit captiuitatē: dedit dona hoībus. Hec dona sunt merita n̄fa: qui

*Kom. 5. bus ad summū bonū immortalitatis t beatitu-
dinis puenitus. Comendat aut̄ inqt apl̄s ca-
ritatē suā s̄ in nobis: qm̄ cū adhuc peccato-*

Ibidem. res essemus: xp̄us p̄ nob̄ mortuus est. Multo magis iustificati nūc in sanguine ip̄i⁹: salui-

*erimus ab ira p̄ ip̄m. Adhuc addit t dicit. Si
enī cū inimici essemus recōciliati sum⁹ deo p̄
mortem filij eius: multo magis recōciliati sal-
ui erimus in vita ip̄ius. Quos peccatores di-
xit p̄us: hos posterius inimicos dei. t q̄s p̄us*

*iustificatos in sanguine iesu xp̄i: eos posteri⁹
recōciliatos p̄ mortem filij dei. Et q̄s p̄us sal-
uos ab ira p̄ ip̄m: eos postea saluos in vita ip̄i⁹*

*Rom. 5. No ergo ante istam grām quoquo mō peccatores: sed in talibus peccatis fuimus vt ini-
mici essemus dei. Supiūs aut̄ quidē apostol⁹*

*nos peccatores t inimicos dei duobus idēti-
dem noībus appellauit: uno velut mitissimo:
alio plane atrocissimo dices. Si enī xp̄us cum*

*infirmi essem⁹ adhuc iuxta tps p̄ impijs mor-
tuus est. Quos infirmos eosde impijs nūcu
cupauit. Leue aliquid videtur infirmitas: s̄*

*aliqui talis est vt impietas nomine⁹. Nisi tū in-
firmitas esset medicū necessariū nō haberet.
qui est hebraice iesus: grece sother: nostra au-
tem locutione salvator. Qd verbū latina lin-
guia antea nō habebat ſhabere poterat: ſicut*

*Ubi. 5. potuit q̄i voluit. Nec aut̄ apl̄s ſua p̄cedēsybi
ait. Adhuc cum infirmi essemus iuxta temp⁹
p̄ impijs mortuus est: coheret his duabus ſe-
quentibus quaruz in vna dixit peccatores: in*

alia inimicos dei: tanq; illis singulis reddide-
rit singula p̄tōres ad infirmos: inimicos dei
referens ad impios.

Qua ratione in sanguine christi iustificen-
tur credentes: t quō in hoc sacramento totū
trinitatis sit operatio.

La. XI

Ed quid ē iustificati in sanguine ipsi
us? Que vis est sanguinis hui⁹ obſe-
cro: ut in eo iustificantur credentes? Et
qd est recōciliati p̄ mortē filij eius? Ita nc̄ nō
cū irascereſ nobis de⁹ pater: vident morteſ filij
sui p̄ nobis: t placat⁹ est nobis? Aliquid ḡ filij
eius vſq; adeo nobiam placatus erat: ut p̄ no-
bis etiā dignareſ mori: pater nō vſq; adeo ad
huc irascebā: ut nīſi filij p̄ nobis morereſ nō
placareſ? Et qd est q̄ alio loco idē ipse doctor
gentiū? Quid inquit ḡ dicimus ad hec? Sive *Roma. 8.*
us p̄ nobis: q̄s cōtra nos? Qui p̄prio filio nō
pepcit: s̄ p̄ nobis omnibus tradidit illum. Quō
nō etiā cū illo omnia nob̄ donauit? Aliquid nīſi
iam placatus esset pater: p̄prio filio nō pcens
p̄ nob̄ eū traderet? Nōne videſ hec illi velut
aduersa esse ſententia? In illa moriſ p̄ nobis
filius: t recōciliati nobis pater p̄ mortē eius
In hac aut̄ tanq; prior nos dilexerit pater: ip̄e
p̄pter nos filio nō pcit: ip̄e p̄ nobis eūz tradit
ad mortem. Sed video q̄ t anteā pater dile-
xit nos: nō ſolū anteq; p̄ nobis filius morereſ:
sed anteq; conderet mundū: ip̄o teste apoſto-
lo qui dicit: Sicut elegit nōs in ipso ante mun-
di constitutionē. Nec filius patre ſibi nō pcen-
te pro nobis velut inuitus est traditus: quia t
de ipso dictū est. Qui me dilexit t tradidit ſe-
ipsum pro me. Omnia ḡ ſimil t patēt t filius et
amborū ſpiritus pariter t cōcorditer opant:
tamen iustificati ſumus in christi ſanguine: et
recōciliati ſumus deo p̄ mortem filij eius. Et
quō id factū ſit: ut p̄tero etiā hic q̄tū ſatisfyi
debitur explicabo.

Quo merito homo traditus ſit diabolice
potestati.

La. XII

Uladā iuſticia dei potestate diaboli
traditū est genus humānuſ: peccato
primi hominis in omnes vtriusq; ſex
cōmuniōne naſcētes originaliter tranſeunte
t parētū primorū debito vniuersos posteros
obligante. Hec traditio prius in genēſi ſigni-
ficata eſt: vbi cū ſerpenti dictū eſſet. Terra eſt t in
terrā ibis. Qd dictū eſt: in terra ibis: mors
corpis prenūciata eſt: quia nec ipſa ſucrat ex-
perturus ſi p̄manifuerit ut factus eſt rect⁹. Qd
nō viuenti ait. Terra eſt: ostendit totū hoīem
in deterius cōmutatum. Tale cū enī terra eſt;

k

Liber

S. 6. quale istud. Non permanebit spūs meus in hominibus istis qm̄ caro sunt. Tūc ḡ demōstrauit eū et traditū cui dictū fuerat terrā mādū **Eph. 2.** cabis. Plus aut̄ aptius h̄ p̄dicat vbi dicit. Et vos cū essetis mortui delictis et peccatis vestris in quibus aliqui ambulastis scdm seculū mudi hui fīm p̄ncipē p̄tatis aeris. spūs huius qui nūc opatur in filiis diffidētē: in qb̄ et nos oēs aliqui pueri sumus in desideriis carnis nostre: faciētes velūtatis carnis et affectionū et eramus natura filij ire sic et cereri. Filii diffidētē sunt infideles et quis h̄ non est qm̄q̄ fide lis fiat. Quocirca oēs hoies ab origine s̄b p̄ncipe sunt potestatis aeris: qui opat̄ i filiis dif fidētē. Et qd̄ dixi ab origine: h̄ est qd̄ dicit a postolus natura et se fuisse et sicut ceteros. na tura sc̄ ut est depravata p̄tō: nō vt recta crea ta est ab initio. Modus aut̄ iste q̄ iraditus ē hō in diaboli p̄tātē: nō ita debet intelligi: tāq̄ hoc deus fecerit aut fieri iusserit s̄q̄ tm̄ p̄mis erit: iuste tñ. Illo em̄ deserēte peccantē: p̄tō auctor illico inuasit. Nec ita sane dē deseruit creturā suā vt nō se illi exhiberet dcū crean tem et viuificantē: et inter penalia mala etiam bona malis multa p̄stantē. Nō em̄ p̄tinuit in ira sua miserationes suas: nechoiem̄ a lege sue p̄tatis amisit: qm̄ in diaboli p̄tātē esse p̄misit. qz nec ip̄e diabolus a p̄tātē oipotentis alie nus est: sic ne q̄ a bonitate. Māz et maligni ange li vñ maliciūq̄ b̄sisterēt vita: nisi p̄ eū q̄ vi uiscat oia: Si ḡ missio peccator̄ p̄ iram dei iustā hoiem subdidit diabolo: p̄fecto remissio peccator̄ p̄ recōciliatiōem dei benignam eruit hominem a diabolo

De cōsilio dei quo ei placuit vt ptās diabo linō potētia: sed iusticia vincere. **C. XIII.** **D**n aut̄ diabolus potentia dei sed iu sticia supandus fuit. Nā qd̄ oipoten te potentius. Aut cui? creature po testas: p̄tātē creatoris p̄pari pōt. Sed cū dia bolus vicio pueritatis sue factus sit amator̄ potentie et desertor̄ expugnato: q̄ iusticie. sic enim et homines eum tantomagis imitantur q̄t omagis neglectis vel etiam perosa iusticia potētie student: ciusq̄ vel adēptione letātūr vel inflammantur cupiditate: placuit deo: vt ppter eruēdū homines de diaboli potestate nō potentia diabolus sed iusticia vinceretur. atq̄ ita et homines imitantes xp̄m: iusticia q̄ terent diabolum vincere nō potentia. Nā q̄ potentia quasi mali aliquid fugienda sit: sed ordo seruandus est quo prior est iusticia. Nā quanta potentia potest esse mortalium. Ne neant ergo mortales iusticiam: potentia im

mortalibus debetur. **C**ui comparata quānta libet eorum hominum qui potentes vocā tur in terra: ridicula infirmitas inuenitur: et ibi foditur peccatori souea: vbi videntur ma li plurimū posse. **C**antat autem iustus et dicit **B**eatū hō quem tu crudicris dñe: et de lege tua docueris eum. Ut mitiges eia dieb̄ ma lignis: dōec fodiat̄ peccatori souea. **Q**uonā non repellet dñs plebez suam: et hereditatē suam non derelinquet. **Q**uoadusq̄ iusticia cōuertatur in iudicium: et qui habet eā oēs re cto sunt corde. **H**oc ḡ tempe quo differt̄ potētia populi dei: non repellet dñs plebem suaz et hereditatem suam non derelinquet: quan talibet acerba et indigna ipsa humiliis atq̄ in firma patiat̄: quoadusq̄ iusticia quā nuncha bet infirmitas piorum: conuertat̄ in iudicium. **U**bi ē. **Q**uid iustis in fine seruatur: cum precedentem iusticiam ordine suo fuerit potentia subsecuta: potētia quippe adiuncta iusticie. vel iusticia ac cedente potētie: iudicariā potestate facit. p̄tinet aut̄ iusticia ad voluntatē bonā. **U**ni dicū est ab angelis nato christo: **G**loria i excel lēsis deo: et in terra pax hoībus bone voluntat̄. **P**otentia vero sequi debet iusticiā: non preire. Ideo et in rebus sc̄dis ponit. i. p̄speris. Se cunde aut̄ a sequēdo sunt dicte. **L**umen beatum faciant: sicut supius disputauimus: duc res bene velle: et posse q̄ velis: nō debet esse illa peruersitas: que in eadez disputatiōe nota est vt ex duabus rebus que faciunt beatum posse quod velit homo eligat: et velle q̄ oportet: negligat. cum prius debeat habere voluntatem bonam: magnā vero postea po testatē. **B**ona porro voluntas purganda est a virtuē a quibus si vincit homo: ad hoc vinci tur vt male velit: et bona iam voluntas eius quō erit. Optandū est itaq̄ vt potestas nūc detur: sed cōtra vicia: ppter que vincēda po tentes nolunt esse hoies: et volunt ppter vin cendoshomies. Ut quid hoc: nisi vt vere vi cti falso vincant: ne sint veritate sed opinio ne victores: velit homo prudens esse: velit fortis velit tempans: velit iust̄ atq̄ vthec ve racit̄ possit: potentia plane optet atq̄ appetat vt potens sit in seip̄o: et miro mō aduersus se ip̄m p̄ seip̄o. **S**etera vero que bene vult: et tñ nō potest: sicut ē immortalitas: et vera ac plena felicitas desiderare non cesset et patienter expecter.

De omnium debito per nihil debentem christo soluto.

Capitulum. XIII.